

K. D. D.

"Twórczość"

Przegląd Socjologiczny / Sociological Review 9/1-4, 523-524

1947

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

PRZEGLĄD CZASOPISM

PRZEGLĄD CZASOPISM POLSKICH

„TWÓRCZOŚĆ“

Spośród czasopism, które w odbudowie polskiego życia kulturalnego, potrafiły się już zaszczytnie wyróżnić, na wzmiankę zasługuje przede wszystkim najstarsze z nich „Twórczość“, miesięcznik literacko-krytyczny, wychodzący w Krakowie, pod redakcją Kazimierza Wyki. „Twórczość“ wychodzi od sierpnia 1945 r. i jest pierwszym miesięcznikiem jaki się ukazał po wojnie w Polsce. Później (w październiku 1945 r.) ukazał się miesięcznik „Nauka i Sztuka“, redagowany przez Juliana Krzyżanowskiego i Stefana Kuczyńskiego. Dużo później, bo dopiero w czerwcu 1946 r. ukazał się miesięcznik łódzki „Myśl Współczesna“, a w lipcu tego roku katolicki miesięcznik „Znak“.

„Twórczość“ interesuje socjologa nie tylko jako pierwszy w Polsce miesięcznik poświęcony sprawom kultury po wojnie, zawierający wiele materiału ilustrującego proces odbudowy kulturalnej kraju. Jest ona także interesująca przez porównanie przedwojennym „Przełazem Współczesnym“, który zaczął swój żywot w Krakowie w 1922 r. (przeniesiony do Warszawy w 1935 r.), przestał wychodzić z wybuchem wojny i już się nie odrodził.

W słowie wstępnym Redakcja „Twórczości“ pisze, że pismo to „Pragnie być przewodem dla sprawy realizmu humanistycznego i społecznego w prozie, przewodem dla pozostającego dla wypracowania stylu w poezji... „Twórczość“ służyć będzie piśmiennictwu, które powstało w latach najcięższych naszej historii, i tej twórczości torować drogę, jakiej domaga się przyszła kultura polska, kultura Polski demokratycznej i realnej politycznie“.

Socjologa interesują bliżej następujące artykuły: Roman Dybowski: **Odrodzenie poezji w Ameryce XX w.** (nr 1/1945); Kazimierz Wyka: **Gospodarka wyłączona** (nr 1/45); Roman Kołoniecki: **Nieznana Warszawa z lat okupacji** (nr 1/45); Kazimierz Czachowski: **Literatura na przelomie** (nr 1/45); J. Kott: **O laickim tragiźmie** (nr 2/45); K. Wyka: **Pozycja Krakowa** (nr 2/45); A. Grodzicki: **Na Śląsku już coś kiełkuje** (nr 2/45); K. Wyka: **Tragiczność, drwina i realizm** (nr 3/45); Gerg Lukacs: **„Chłopi“ Balzaca** (nr 3/45); Z. P. Kozłowski: **Problematyka gospodarki planowej** (nr 3/45); A. B. Dobrowolski: **Nowa ciemnota czyli nowe niebezpieczeństwo grożące cywilizacji: półinteligenci i ćwierćinteligenci** (nr 5/45); Jerzy Zagórski: **Dążenie do klasycyzacji** (nr 5/45); Aleksander Maliszewski: **W Warszawie** (nr 5/45); P. Hertz: **List z Łodzi** (nr 5/45); **List z Poznania** (nr 5/45); K. Grzybowski: **W klimacie hitleryzmu** (nr 1/1946); J. G. Pawlikowski: **Przekleństwo zakłamania** (nr 1/46); Roman Ingarden: **Człowiek i czas** (nr 2/46); K. Wyka: **Pogranicze powieści** (nr 2/46); Louis Aragon: **Prawo**

rzymskie przestało istnieć (nr 3/46); F. Erpenbeck: **Naród bez przeszczeni** (nr 4/46); Józef Feldman: **Rozkład kultury mieszczańskiej** (nr 6/46); A. T. W.: **W walce podziemnej z faszyzmem** (nr 6/46); K. Wyka: **Sprawa Sienkiewicza** (nr 6/46); Jan Hulewicz: **Polski ruch wydawniczy w Wielkiej Brytanii w latach 1940—45** (nr 7—8/46); Aniela Mikucka: **Czytelnictwo młodzieży krakowskiej** (nr 7—8/46); K. Wyka: **Romantyczna nobilitacja powieści** (nr 7—8/46); Włodzimierz Pietrzak: **Drogi polskiej powieści XIX w.** (nr 7—8/46); T. Mikulski. **Wrocławskie „Dni kultury“ w perspektywie** (nr 9/46); **Przemówienie końcowe prokuratora Jerzego Sawickiego przed Najwyższym Trybunałem Narodowym w sprawie przeciwko Arturowi Greiserowi** (nr 10/46); Roger Varcors: **Odczyt dla Amerykanów** (nr 11/46); M. Dąbrowska, J. Dobraczyński, B. Dudziński, Stefan Kisielewski: **Jak oceniam literaturę dwudziestolecia** (nr 12/46); J. Galsworthy: **Wspomnienie o Conradzie** (nr 1/47); A. N. Whitehead: **Matematyka jako element w historii myśli** (nr 1/47); Jeremi Wasiułyński: **Wstęp do historii człowieka** (nr 2/47); J. Kleiner, S. Lichański, Z. Starowiejska Morstinowa: **Jak oceniam literaturę dwudziestolecia** (nr 2/47); J. Lehr-Spławiński: **Sławistyka w Polsce przed i po drugiej wojnie światowej** (nr 3/47); St. Szuman: **O sprycie** (nr 4/47); W. Bąk, J. Iwaszkiewicz, R. Matuszewski, J. Przybóś: **Jak oceniam literaturę dwudziestolecia** (nr 4/47); Edward Benesz: **O literaturze** (nr 5/47); Frantisek Goetz: **Walka o odbudowę osobowości w literaturze** (nr 5/47); M. Tyrowicz: **Wczoraj i dziś polskiego dziejopisarstwa** (nr 6/47).

K. D. D.

„MYŚL WSPÓŁCZESNA“

„Myśl Współczesna“, czasopismo naukowe wychodzące jako miesięcznik w Łodzi od czerwca 1946 r., postawiła sobie za zadanie skupienie polskiej inteligencji postępowej. „Myśl Współczesna“ — pisze Redakcja — pragnie stać się organem naukowym całej postępowej inteligencji polskiej... Pragnąc kształtować polską naukę w trwałym sojuszu z myślą postępową, musimy uznać i docenić to, co było twórcze i postępowe w przeszłości...“ Inicjatywa wydawania „Myśli Współczesnej“ zrodziła się w Łodzi. „Mamy ambicję, aby w największym środowisku robotniczym Polski powstało związane z nim poważne środowisko intelektualne“.

Do kolegium redakcyjnego „Myśli“ wchodzi: Prof. Dr Józef Chałasiński, Dr Fr. Fiedler, Prof. Dr N. Gąsiorowska, Prof. Dr T. Kotarbiński, Dr Bronisław Krauze, Prof. Dr Adam Schaff, Prof. Dr H. Ułaszyn, Stefan Żółkiewski.

15 numerów „Myśli Współczesnej“, jakie się ukazały od czerwca 1946 do sierpnia 1947 r., zarówno pod względem bogactwa treści jak i poziomu naukowego wysuwa to czasopismo na czoło polskich wydawnictw periodycznych. W zakresie humanistyki i nauk społecznych „Myśl Współczesna“ umieściła